

Posestnik Ign. Šubelj:

Brez moči!

»Kmetovanje je umetnost, katere se nihče do smrti ne nauči.« Kultura, ki nam je bila lansko leto obilo obrodila, nam letos v slični zemlji popolnoma odpove. Množina in kakovost poljskih pridelkov ne zavisi samo od kakovosti zemlje in načina obdelovanja, ampak v mnogo večji meri od raznih elementarnih sil, ki nam dostikrat uničijo ves ali vsaj delni pridelek. Vsled tega v kmetijstvu ne moremo imeti nobenih tako zelo trdnih in zanesljivih smernic in pravil, kar je mogoče pri drugih stanovih.

Zelo krivično in nespametno je pripisovati vse neuspehe in nerentabilnost našega kmetovanja nezadostni strokovni izobrazbi našega kmeta. V preobrazovanju zemlje sodelujejo poleg človeka višje sile, proti katerim je ves človeški razum in vsa moč ničev. Človek lahko samo z naporom duha in telesne sile nekoliko omili kvarni vpliv, preprečiti ga ne more. Kmetiško delo v naravi je odvisno popolnoma od elementarnih sil.

Klimatične razmere so tudi marsikje zelo neugodne za našega kmeta. To opazujemo posebno v više ležečih krajih. Katastrofalno vplivajo na neuspeh kmetijstva: suša, prebrilo padavin, viharji, toča, spomladi pozne, jeseni zgodnje slane itd. V tesni zvezi s padavinami, sušo in mrazom je ves fizikalni in kemični proces, ki se vrši z gnojem v zemlji. Povprečno izobraženemu človeku je znano: gnoj fizikalno deluje in se kemično pretvarja samo tedaj, če so dani potrebni pogoji. Ti pa so: zadosti vlage, zraka in toplote. Ako primanjkuje vlage, tedaj gnoj splesni in je skoro

brez vrednosti za rastline. Lansko leto smo opazovali na peščenih zemljah, kjer se je okopavinam obilo gnojilo s svežim konjskim gnojem, da so kulture slabše uspevale, nego tam, kjer ni bilo gnojeno. Smoter obilnega gnojenja se nam je spremenil v neuspeh.

Kvarni vpliv gnojenja je bil umljiv. Vsled izostale vlage se ni mogel vršiti z gnojem kemijski proces. Gnoj je splesnil. Pod rastlinami je nastala trdna plast žgočega gnoja, katere niso mogle prodreti oslabiljene koreninice. Ljudje so rekli: Gnoj peče rastline.

Kakor se hranilne snovi v gnoju raztope in pretvarjajo samo v zadostni vodi in jih v tekočem stanu zamorejo rastline sprejemati, prav tako se tudi v preobili vodi preveč razredčijo in rade proniknejo kljub veznosti zemlje v globokejši plasti.

Iz povedanega sledi, da je v največjih slučajih človek z vsem svojim duhom brez moči pred višjimi naravnimi zakoni. Napuhnjen je tisti, ki pripisuje vso umetnost največje izravnosti zemlje svojemu duhu. Nič ni tisti, ki seje in žanje, ampak oni, ki daje zemlji potrebnega dežja

Kmet Ovsenik:

Dajte nam šoli!

»Naš kmet je neizobražen, naš kmet je nazadnjaški, naš kmet nima smisla za napredek.« Tako nekateri ljudje kar naprej in naprej zatrjujejo.

Ni kriv kmet temu, da ne more naglo korakati, ampak njega silijo okoliščine, da gre počasi naprej. Deloma vplivajo na to časi, ki za kmeta niso baš rožnati, deloma pa to stori pomanjkljiva strokovna izobrazba.

Preštejte kmete-gospodarje, ki so

dovršili kako kmetijsko šolo! Niti kapljica v morju jih ni! Pa saj ne morejo niti biti! Cele tri kmetijske šole za vso Slovenijo! Redki kraji so tako srečni, da imajo kmetijsko nadaljevalno šolo! In naše osnovne šole? Da, za gosposki, bogati del naroda morda, toda niti najmanj niso prilagodene našim razmeram. Zakaj delati lestvice, cokljice, grabljice in podobno drobnarijo, čemu, če pa se jim ne da, našim otrokom namreč — ljubezni do grude, naše kmečke, z znojem pognojene in z ljubeznijo očetov obdelane zemlje?

Ali moremo poslati med narod po dve sto in več, iz ene same ljudske visoke šole izšle žuljave kmečke inteligence letno, kot zmorejo to Dančič? Mi skušamo to vrzel zamašiti potom društev. Prav je in hvala Bogu, da imamo vsaj to. Jasno pa je, da se v desetih društvih (po 20 članov) stvar ne more tako temeljito obdelati, kot pa v eni večmesečni ljudski visoki šoli.

Kmetje kličemo: dajte nam osnovno šolstvo, ki bo na kmetih odgovarjalo kmečkim razmeram! Dajte ozir. vzgojite nam učiteljstvo, ki bo moglo stalno voditi kmetijsko nadaljevalne šole!

Dajte nam kmetijskih strokovnih šol, da bo omogočeno vsaj velikemu delu, če ne še vsem kmetijskim sinovom, bodočim gospodarjem, posetiti svoje stanovske šole!

Dajte možnost, da ustvarimo ljudske visoke šole! Teh naj ne ustvarja država, oblast ali okrajne blagajne, naj jih te korporacije le močno podprejo, le ljudstvo je poklicano, da si jih ustanovi in ima ono vpliv nanjel! Zato pa bo treba mnogo žrtev!

Dajte nam šol! Mi hočemo stanovskih šol!

Učitelj: »Na čem spoznamo, kako stara je kaka gos?« — Jakec: »Na zobeh.« Učitelj: »Kako to, saj gos nima zob?« — Jakec: »Jih imam pa jaz.«

Zatiraj sadne zajedavce.

Še preden je sadno drevje ozelelo in še preden se je razcvело, so se ga že lotili razni zajedavci. Koliko jih bo pa šele sedaj, ko se bo začelo razvijati listje in iz cvetja plodovi! Kdor se hoče obvarovati škode, mora takoj izpočetka in ob pravem času nad to nadlogo! Pa ne z golimi rokami! Za uspešen boj je treba orožja — pripomočkov, pa različnih, kakor so različni zajedavci in njihovo življenje. Ni pa dovolj, da te pripomočke samo poznamo in vemo, kako se pripravijo, ampak imeti jih moramo v zalogi, da so takoj pri rokah, ko jih potrebujemo.

K pripomočkom za zatiranje sadnih zajedavcev prištevamo najprej razna sredstva, to so jedke tekočine, strupene brozge, mazila, praški itd., s katerimi pokončujemo zajedavce živalskega rodu in oviramo razvoj glivičnih bolezni po sadnem drevju. K neogibno potrebnim pripomočkom spada pa tudi raznovrstno orodje, brez katerega prej omenjenih sredstev ne moremo uspešno uporabljati.

Naj za danes naštejemo in na kratko pojasnimo nekatera najvažnejša sredstva, ki bi jih moral imeti zlasti sedaj na pomlad in skozi vse poletje vsak sadjar v zalogi.

Tobačni izvleček je že od nekdaj preizkušeno sredstvo zlasti za temeljito zatiranje listnih uši, bolhačev, grizlic in sorodnih zajedavcev. Učinek se še izdatno izboljša, ako uporabljamo ob enem tudi mazavo milo. Namesto mazavega mila je dober tudi lizol. Tobačni izvleček in mazavo milo uporabljamo navadno v 1½—3% raztopini. Zarana spomladi, ko je listje še nežno in občutljivo, vzamemo 1½%, pozneje 2—3% raztopino. Deset litrov 2 odst. brozge za odpravc listnih uši itd. napravimo iz tobačnega izvlečka in mazavega mila takole: V enem litro vroče vode raztopimo 20 dkg mazavega mila. Ko se

je bilo popolnoma raztopilo, dolijemo še 9 litrov ode. V to raztopino vlijemo sedaj počasi 20 dkg tobačnega izvlečka ter dobro premešamo, pa je sredstvo pripravljeno za takojšnjo porabo.

Brozga iz tobačnega izvlečka in mazavega mila se ne pokvari in je zategadelj lahko pripravimo za večkratno uporabo. Shranjujemo jo v steklenicah. Ušive mladike pomakamo v brozgo, ki jo podstavimo v široki posodi (skledi). Kar pa se ne da pomakati, moramo pa temeljito obrizgati.

Namesto mazavega mila vzamemo lahko tudi lizol v $\frac{1}{8}$ — $\frac{1}{4}$ % na 10 litrov brozge, torej povprečno $1\frac{1}{2}$ do 2 dkg. Najprvo raztopimo v vodi tobačni izvleček, potem pa dodamo označeno količino lizola.

Petrolejva brozga (emulzija) je izvrstno sredstvo za pokončavanje kvavlih uši. Pripravno je zato, ker se lahko naredi doma in sicer tako: 10 dkg mila raztopimo v 2 litrih vrele vode. Tej raztopini prilijemo pičle 3 litre petroleja. Potem pa z brezovo metlico toliko časa mešamo ali stepamo, da nastane smetani podobna tekočina in se na vrhu več ne zbirajo mastne lise. Petrolej se je razdelil v silno majhne kapljice in se pomešal med milnico. Ko je brozga gotova, jo spravimo v steklenice, kjer ostane več mesecev neizpremenjena. Kadar jo potrebujemo, dodamo na vsak liter še 8—10 litrov vode. S to brozgo smemo mazati ali brizgati samo po deblu in vejah, ne pa po listih.

Bakreno-apnena brozga (modra galica je že več nego 50 let znano in dandanes po vsem božjem svetu — kjerkoli se pečajo s sadjarstvom ali vinarstvom, uporabljamo, najbolj zanesljivo sredstvo v obrambo pred nekaterimi glivičastimi boleznimi. Na sadnem drevju odvrčamo z njim zlasti škrlup ali fuzikladij. Navadno zadostuje $\frac{1}{2}$ —1% brozga, ki je pa učinkovita le tedaj, ako je pravilno pripravljena. Ravnajte se natančno

po sledečem navodilu, ki velja za 100 litrov brozge: V leseni posodi, ki naj drži najmanj dobrih 50 litrov, raztopimo v 50 litrih vode 1 kg modre galice. Najlepše se galica raztopi, ako jo zavežemo v redko tkanino in obesimo v vodo. V drugo posodo, ki mora držati pa čez 100 litrov, vlijemo tudi 50 litrov vode, v kateri pa raztopimo 80 dkg gašenega apna. Ko je apno popolnoma raztopljeno, zlijemo raztopino modre galice počasi, v tankem in enakomernem curku v raztopino apna ter temeljito zmešamo. Napačno bi bilo, ko bi apneno vodo zlili v raztopino modre galice, namesto narobe. Modro galico in apno je treba natančno odtehtati, sicer se lahko primeri, da je brozga premalo učinkovita ali premočna. Da se izognemo vsaki negotovosti, preizkusimo gotovo brozgo z modrim lakmusovim papirjem. Košček takega papirja, ki bi ga morali prodajati povsod, kjer imajo v zalogi modro galico, pomočimo v brozgo. Ako se modra barva papirja nič ne izpremeni, je brozga dobra. Če pa papir pordeči, je znamenje, da ima brozga še prosto kislino, ki jo je treba vezati z apnom. Dodajati je toliko časa apno, da moder lakmusov papir ne izpremeni barve.

Bakreno-apneno brozgo moramo pripraviti vedno sproti, ker se v kratkem času tako izpremeni, da več ne učinkuje. S.

Doba okopavanja se bliža.

Najboljše so storili tisti poljedelci, ki so poslušali v »Gospodarju« podane nasvete in posadili oziroma posejali svoje okopavine, krompir, koruzo in drugo v tako oddaljene vrste (60 cm), da jih lahko okopavajo s planetom. Nato so si nabavili tak okopalnik in sedaj se jim ni treba mnogo brigati za delavce in delavke, ker si s tem orodjem v najkrajši dobi okopljejo vse svoje njive in izdajo za to le malo denarja.

Kaj pa hočemo doseči z okopa-

vanjem? Namen okopavanja je, da uničimo plevel, ki ovira rastline pri razvoju, jim jemlje hrano, svetlobo in zrak; dalje rahljamo zemljo, da prodira vanjo zrak, ki omogočuje razkrajanje hranilnih snovi in razvoj rastlin, ter voda, ki raztaplja hrano in jo vodi v korenine. Dolgoletne izkušnje so pokazale, da brez okopavanja navedne rastline ne uspevajo.

Okopavanje z motikami in ročnim delom je pa drago. Če pa hoče kmet dobro gospodariti, mora svoje delo kolikor mogoče poceniti. To doseže pri okopavanju z okopalnikom-planetom. Najkesneje v dveh letih se mu izdatek za to orodje izplača. Razen tega se redko zgodi, da bi to delo zanemaril vsled pomanjkanja delavcev in časa. Zato tudi lahko vrši okopavanje bolj pogosto. Čim večkrat pa to ponovi, tem bolje mu bodo rastline uspevale.

Pri prvem spomladnem okopavanju pa ne sme na nekaj pozabiti. Ako je gnojil krompirju in koruzi le s hlevskim gnojem, bo opazil, da se rastline v začetku ne razvijajo tako povoljno, kakor bi si to želel. In vendar je od prvega razvoja v veliki meri odvisna nadaljnja rast rastline. V začetku potrebuje vsaka rastlina predvsem dušika, kajti ta ji nudi tiste snovi, ki jih rabi za razvoj listov in steblovja. Dušika je sicer v hlevskem gnoju dovolj, toda je v taki obliki, da ga rastlina ne more uživati, ker še ni pripravljen za hrano. Izmed dušičnatih umetnih gnojil je edini čilski soliter, ki vsebuje dušik v taki obliki, da ga rastlina lahko takoj vsrka. Zato moramo gnojiti okopavine pri prvem okopavanju s čilskim solitrom, in sicer potrosimo 200 kg na hektar ali 120 kg na oral ali joh. V najkrajšem času bomo opazili učinek tega gnojenja.

Krompir, koruza in pesa pa rabijo tudi precej kalija. Tudi tega je dobro potrositi pred prvim okopavanjem po njivi in ga potem zmešati z zemljo. Na rastlinah ne bomo sicer

opazili učinka tega gnojila, pač pa pozneje pri gomolju, koreninju in pri pri storžih.

Če bomo tako obdelovali in gnojili naše okopavine, smemo pričakovati tak uspeh, ki nam bo bogato izplačal naš trud in delo, pa tudi vse izdatke za gnojila in orodje.

Pomen perutninarske razstave.

Kakor je bilo že objavljeno, priredi Kmetijska družba v zvezi z Ljubljanskim velesejmom v dneh od 30. maja do 4. junija perutninarsko razstavo v Ljubljani. Pogoji za udeležbo na tej razstavi so bili objavljeni v »Kmetovalcu« in v dnevnem časopisju. V kratkem ponovimo, da je čas za prijavo do 15. t. m.; na razstavo bo pripuščten po en petelin in dve kokoši, obenem je priložiti še pet jajc istih kokoši; razstavijo se lahko tudi race, pure in gosi; za prehrano za ves čas je plačati 5 Din za vsako kletko; razstavljene živali se lahko prodajo na razstavi, vendar je od izkupička oddati perutninarskemu odseku po 10% v propagandne svrhe. Vsak razstavljalec dobi brezplačno legitimacijo za poljuben vstop na velesejm in za polovično vstopno po železnici. Prijave je doposlati na Kmetijsko družbo v Ljubljani.

Oglejmo si sedaj drugo dejstvo. V poročilu o našem izvozu čifamo, da je naša država izvozila v letu 1927. v I. tromesečju 7400 ton (po 1000 kg) jajc v vrednosti 127.4 milijona Din, v istem času 1928 6600 ton v vrednosti 129.6 mil. Din, letos pa le 2600 ton v vrednosti 57.8 mil. Din. To pomenja tako nazadovanje, kakor si ga ne moremo zlahka zamisliti, saj je tvoril izvoz jajc iz naše države tako visoko postavko, da je bila na tretjem mestu našega izvoza.

Kje pa tiči vzrok takemu padcu izvoza jajc v letošnjem letu? Vzroki so različni. Najprej je pripisovati veliko krivdo izredno ostrim zimam, ki je zelo ovirala nosenje jajc na kokoših.

Drugi vzrok tiči v slabi lanski letini koruze, vsled česar so marsikateri perutninarji omejili svojo kokošje-rejo, oziroma niso mogli pokladati toliko zrnathe piče. Tretji vzrok je bil v težkih prevoznih razmerah vsled visokega snega in zato tudi se je porabilo v domačem gospodarstvu več jajc in se jih je manj odprodalo. Tudi izvoz sam je bil vsled hudega mraza oviran. Vse to so elementarne ovire, proti katerim je človek skoraj brez moči.

Toda še en važen vzrok je, ki grozi izriniti našo državo pri izvozu jajc: to je svetovni standard. Kaj pomeni to? Konzumenti v inozemstvu zahtevajo vedno boljše blago, debela jajca, torej prvovrstna. Zanje se plačujejo ugodne cene, za ôrobno blago pa nikdo ne mara. Tudi sveža jajca so zaželjena. Zato zahtevajo posamezne države zigosanje jajc, da se vidi, iz katere države prihajajo. In v tem pogledu smo pri nas še precej zaostali. Če si hočemo obdržati svetovni trg, moramo zboljšati tudi naše perutninarstvo, doseči moramo lepa velika jajca, kajti samo ta bodo našla odjemalce v inozemstvu.

Da se ta cilj doseže, je sklicalo kmetijsko ministrstvo pred kratkim v Belgrad perutninarsko zborovanje, na katerem so se določile smernice za pospeševanje in zboljšanje našega perutninarstva. V enakem smislu je zboroval v Zagrebu perutninarski kongres ob priliki zagrebškega zboranja in si načrtal pot, po kateri se naj hodi, da se v čim krajšem času doseže zboljšanje na tem polju.

Tudi pri nas v Sloveniji smo se v tem pogledu začeli gibati. Pri kmetijskih družbi se je ustanovil Perutninarski odsek, ki si je nadel nalogo predvsem, zboljšati naše perutninarstvo v tem pogledu, da se razširi štajerska kokoš, ki je znano dobra jajčarica in ima zraven tega tudi dobro, belo meso, kakor ga zahteva svetovni trg, po vsej Sloveniji.

Štajerska kokoš je prava kmečka kokoš. Ni občutljiva glede hrane, ki si jo rada sama poišče na travnikih in v sadovnjakih, je dobra jajčarica, ki znese dvakrat toliko jajc kakor navadna dvomača kokoš; njena jajca so precej debela in se v svetovni trgovini dobro oddajo. Njeno belo meso je zelo okusno in svetovno znano pod imenom štajerski pulardi. Da ima ta kokoš posebne prednosti na svetovnem trgu, nam priča izredno velik izvoz jajc ter zaklane in žive perutnine iz Štajerske, kjer imamo številne izvoznike, ki se pečajo s tem izvozom. To pa je najboljši dokaz, da je to pleme vredno, da se ga razširi tudi po ostali Sloveniji.

Perutninarska razstava bo pa pokazala, kaj imamo v tem pogledu doma in kaj bi bilo še izboljšati in izpopolniti. V tem pa tiči pravi pomen perutninarske razstave.

Denar.

g Vrednost denarja dne 7. maja. Na curiški borzi je notiral naš dinar 9.125 centimov. Na ljubljanski borzi so se pa plačevale tuje valute po naslednjih cenah: 1 angleški funt 276.15 Din, 1 ameriški dolar 56.80 Din, 1 holandski goldinar 22.80 Din, 1 nemška marka 13.48 Din, 1 švicarski frank 10.96 Din, 1 madžarski penga 9.92 Din, 1 avstrijski šiling 8 Din, 1 belgijski belg 7.90 Din, 1 italijanska lira 2.98 Din, 1 francoski frank 2.22 Din, 1 češka krona 1.68 Din.

Cene.

g Ljubljanska blagovna borza. V zadnji dobi se v Ljubljani malo kupuje žita in moka. Kar je kupcij, je le za sproti, medtem ko se za pozneje nikdo ne mara vezati. Nudi se pšenica pri vagonških dobavah, postavljena na vsako slovensko postajo, plačljiva v 30 dneh, po tehle cenah: baška 297.5—290 Din za 100 kilogramov, moka »Og« franko Ljubljana, 410—415 Din; koruza laplat-

ska, slovenska postaja, 322.50—325 Din, baška koruza 310—315.50 Din; oves baški po 295—300 Din, ječmen baški, ozimni, 67—68 kg težak po 330—332.50 Din.

g Žitni trg. Na svetovnem tržišču je žitna kupčija bolj mlačna, ker so cene zelo nazadovale. Na čikaški borzi je dosegla pšenica dosedaj najnižje stanje s 111 centi. Na drugih tržiščih se je le malo spremenila. V Vojvodini so cene precej stalne. Baška pšenica stane 244—245 Din franko nakladalna postaja, banaška po 242.5 Din; koruza 257.5 Din. Pšenice imamo obilo še v zalogah, ter bomo prišli z njo v novo gospodarsko leto.

g Tržišče z lesom. Zanimanje in povpraševanje po našem lesu iz inozemstva je zelo živahno, zato tudi lesna kupčija zadovoljiva. Za stavbni les se zanima Holandska in predvsem Grška. Posebno ta država postaja za Slovenijo važna, vendar se bo promet v tem blagu razvil šele tedaj, ko bodo vzpostavljene luške tarife za Solun. Če tega ne dosežemo, nam bo Rumunija prevzela ta irg. Italija zahteva v zadnjem času obilo naših drv, medtem ko jemlje oglje iz Češkoslovaške, ker ji ga mi ne moremo dobaviti. Albanija povprašuje po večjih količinah rezanega lesa vseh mer, remeljne, grede, škorete, lepo izdelane, in slično. Pričakuje se, da bo ta živahnost na lesnem trgu še trajala.

g Tržišče z jajci. Proizvodnja jajc v sedANJI dobi ni tako velika, kakor je običajno v drugih letih, ker so vremenske razmere še neugodne. Zaradi tega prihaja na trg primeroma še malo blaga in je to po 95 do 100 para za komad. Za izvoz ta cena ne ugaja, ker je previsoka. Vendar se opaža v inozemstvu živahno povpraševanje po svežem blagu, ki se rabi za konserviranje. Vzlic temu pa je splošno mnenje, da cene ne bodo rasle, ampak prej nazadovale. — Na Nemškem je mnogo blaga, povpraševanja pa malo, zato tam cene

nazadujejo. Na Holandskem in Danskem je veliko povpraševanje po jajcih, zato so cene čvrste. V Svici je mnogo blaga, zato so cene nazadovale. Blago namenjeno za Anglijo, mora biti od 21. aprila t. l. dalje opremljeno z žigom dotične države.

g Tržišče s hmeljem. Cene hmelju na nürnbergskem hmeljskem trgu so ostale neizpremenjene. Hallertanski hmelj, prvovrstni) je notiral 130 do 150 mark, transitni (jugoslovanski) pa po 40—65 mark (10.80—17.35 Din za kg). V Žatcu je bila kupčija bolj mrtva. Prav malo jugoslovanskega hmelja se je prodalo po 500 Kč za 100 kg (12.80—16.85 Din za 1 kg).

g Tržišče vina. Z ozirom na neugodne vesti o pomrznjenju trt v vinogradih so cene vinu nekoliko poskočile. Vendar je kupčija še vedno precej mrtva. Temu je v veliki meri tudi kriva novela trošarinskega zakona, po katerem bodo morali kupci plačati takoj pri nakupu vina vso trošarino. — S to novelo so uvedene izvozne premije za vino, špirit in žganje. Za vino znaša ta premija 40 Din na hl. S to premijo se hoče doseči večji izvoz zlasti v Češkoslovaško.

g Stanje hmeljskih nasadov. Kakor poroča Hmeljarsko društvo, so dela v hmeljnikih v polnem teku. Hmeljarji postavljajo drogove, napejajo žice, gnojijo in razkopavajo grobove ali grebene, trte pa komaj bodejo iz zemlje. Dež znatno ovira dela pri nasadih. Potrebno bi bilo lepo in suho vreme. Hmeljska korenika je dobro prezimila. Marsikateri hmeljarji opuščajo hmeljnike, posebno nove nasade, ker so doživeli pri prodaji pridelka precejšnjo razočaranje. — Pred kratkim je bilo nekaj hmelja prodanega po 13 do 15 Din za 1 kg. — V Rumi v Slavoniji so hmeljarji ustanovili svojo Hmeljarsko zadrugo, ki si je nadela nalogo skrbeti zaboljšanje hmeljarske produkcije in za ugodno prodajo pridelka svojih članov. — Naši hmeljarji

pa še niso tako daleč, da bi se organizirali.

g Stanje setev v Južni Srbiji. Po vesteh iz Južne Srbije trpijo tamkaj setve zelo vsled neprestanega deževja. Po hudi, ostri zimi je sedaj začelo deževati in dežuje naprej. Zemlja je stalno premočena, zato trpijo tudi pomladne setve. Travniki, ki so lepo ozeleneli, so začeli že rumeneti in rast je popolnoma zaostala.

g Letina gob v Sloveniji. V zadnjem času so se na trgu v Ljubljani pojavili sveži mavrohi ali smrčki, ki so kot prva pomladanska goba zelo čislana jed. Kar je pa glavno, je ta goba posušena zelo cenjen produkt za izvozno trgovino, zato je priporočati njeno nabiranje in sušenje. — Pri tem je mavrohe osnažiti zemlje, nabrati na nit in jih posušiti. Ker je spomladno solnce še prešibko, je boljše sušiti jih na peči. Mavrohi se ne smejo razrezati kakor jurčki, ampak jih je pustiti cele. Istotako se jih ne sme držati dalj časa svežih, ker se hitro pokvarijo. — Zanimiv je naš izvoz suhih gob. V letu 1928. smo izvozili iz Slovenije okrog 10 vagonov = 100.000 kg suhih gob, ki so dosegle ceno do 100 Din za kg. Ta množina pa je komaj ena petina, kar zmore dati pri nas dobra letina gob. Največ blaga je šlo v Italijo, ki ga izvažajo v Argentinijo. Iz teh podatkov je razvidno, koliko denarja dobijo lahko ravno najbolj revni sloji po deželi, če nabirajo in sušijo gobe, zato bi bilo treba tej panogi posvetiti nekoliko večjo pažnjo.

g Precepljenje šmarnice v mariborski oblasti. Oblastni komisar v Mariboru je obljubil vinogradnikom nagrado v znesku od 1 Din za vsako v letu 1929 precepljeno šmarnico. Sloves štajerskega vina trpi v zadnjih letih precej vsled velike množine šmarnice, ki se goji tam in s katero se mešajo tudi druga vina. Da se ta šmarnica iz vinogradov čimprej iztrebi, jo je precepiti v zelenem stanju. Dosedanje izkušnje o zelenem

precepljenju šmarnice so pokazale zadovoljiv uspeh. Da se to čimbolj razširi, se bo za vsak precepljen trs šmarnice, kjer se je zeleno cepljenje posrečilo, dala nagrada 1 Din. Vinogradniki morajo do 30. t. m. naznaniti oblastnemu komisarju število šmarnice, ki jo mislijo precepiti, do 15. septembra t. l. pa število posrečenih precepljenih trsov, nakar se bo nagrada izplačala. To pomenja važen korak za zboljšanje vinogradništva.

Živina.

g Ljubljanski živinski sejem dne 1. maja. Ta sejem je bil v znamenju pomladne preskrbe prašičkov za rejo, ki jih je bilo toliko prignanih, kakor že davno ne. Dogon vse živine je znašal 250 konj, 59 volov, 45 krav, 8 telet in 989 prašičkov za rejo. Od te množine je bilo prodanih 70 konj, od teh nekaj za zakol za izvoz v Trst, 29 volov, 20 krav, 6 telet in 640 prašičkov za rejo. Sejem je bil živahen, posebno pri kupčiji s prašički za rejo. Cene so stale napram zadnjemu sejmu neizpremenjene. Za kilogram žive teže so plačevali za vole prve vrste 11 Din, druge vrste 10 in tretje vrste 9 Din, krave debele 5—7.50 Din, klobasarice 4—5 Din, teleta 12—13 Din. Konji in prašički za rejo po kakovosti in velikosti.

g Živinski sejem v Mariboru dne 30. aprila. Na ta sejem je bilo prignanih 16 konj, 16 bikov, 83 volov, 346 krav in 11 telet, skupaj 472 komadov. Kupčija je bila precej živahna in je bilo prodanih 277 komadov, med njimi za izvoz v Avstrijo 14, za Italijo 96 komadov. Cene so bile: Voli debeli 9—10 Din, poldebeli 8.50—9.50 Din, plemenske krave 7.75—8 Din, biki za klanje 7.50—9.50 Din za kg žive teže. Cene mesa v Mariboru so naslednje: volovsko II. vrste 10—18 Din, telečje I. vrste 15 do 22.50 Din, svinjsko sveže 15—25 Din za kilogram.

g Mariborski prašičji sejem 3. maja. Na ta prašičji sejem je bilo pripeljanih 358 prašičev, ki so se prodajali po sledečih cenah: Mladi prašiči 5—6 tednov stari komad 125 do 150 Din, 7—9 tednov 225 do 250 Din, 3—4 mesece 350 do 450 Din, 5—7 mesecev 480 do 550 Din, 8—10 mesecev 580 do 750 Din, 1 leto 1000 do 1200 Din, 1 kg žive teže 10—12.50 Din, 1 kg mrtve teže 16—17 Din. Prodalo se je 246 komadov.

Letina.

g Stanje setev v Sloveniji je v splošnem zadovoljivo. Vzlic strogi zimi so ozimine dobro prezimile ter se krepko razvijajo. Le po Gorenjskem je deloma škodovala snežna plesen. Jarega žita je bilo posejanega nekoliko več, ker niso v nekaterih krajih mogli jeseni spraviti v zemljo dovolj ozimine, ker ni tega dopuščalo neugodno vreme. Bati se je, da bo krompirja nekoliko manj posajenega, ker je marsikje zmrznil. Toda še hujša nevarnost pa preti od slabe kaljivosti krompirja. Marsikje je bilo namreč jeseni krompirjevo steblovje še zeleno, ko so izkopali gomolje. To je bilo še nedozorelo in zato tudi klice nepopolno razvite. Tak krompir požene navadno le nitkaste klice, ali jih pa sploh ne odžene, zato bo veliko takega semena sploh ostalo v zemlji. Razen tega je mnogo krompirja pomrzlo samo v klicah, ki so bolj nežne. Tudi ta krompir slabo kali. Na to bodo morali paziti naši kmetovalci ob saditvi in pozneje ter po potrebi naročiti dobro semensko blago iz inozemstva, ki ga je naročila Gospodarska Zveza in Kmetijska družba.

Še bolj občutljivo je pomanjkanje semenskega fižola. Na Dolenjskem in Notranjskem ga sploh ni bilo oziroma je slabo dozorel. Kmetom ga torej primanjkuje za seme in ker vsled slabe lanske letine tudi nimajo sredstev, se je bati, da ga bo manj posajenega.

Sadno drevje ni trpelo mraca in kaže do sedaj lepo. Vinogradi pa so precej oškodovani. Travniki kažejo dobro in tudi druge posetve. Zabeležiti je razveseljivo dejstvo, da so letos kmetje uporabili zelo veliko umetnih gnojil, znamenje, da začnejo uvidevati, da brez njih dandanes ne gre v kmetijstvu.

Razno.

Vinarski kongres in občni zbor Vinarskega društva za Slovenijo, ki je bil določen in že tudi v časopisju objavljen za 11., 12. in 13. maja v Krškem, se preloži na 25., 26. in 27. maja, ker ima svoj letni občni zbor 12. maja Sadjarsko in vrtnarsko društvo za Slovenijo na Bledu. Razpored je isti, kakor je bil objavljen, in sicer prvi dan, 25. maja ob 20 zvečer seja glavne odbora in delegatov, drugi dan, 26. maja ob 10 otvoritev kongresa s poročili o bodočem trsnem sortimentu Slovenije in s predvajanjem filma o zatiranju boleznin in pa škodljivcev vinske trte; popoldne ob 15 občni zbor z običajnim dnevnim redom. Predavanjem lahko prisostvujejo tudi nečlani. Tretji dan, 27. maja se vrši poučni izlet na Bizeljsko.

g Še nekaj brezplačnih mest za kmečke mladeniče je prostih v Kmetijski šoli na Grmu in sicer v pripravljalnem gospodarskem tečaju, ki je bil pred nedavnim časom razpisan v našem listu. Šolanje je brezplačno, a učenci tega tečaja imajo prednost na brezplačno mesto tudi v redni letni ali zimski šoli. Opozarjamo kmečke gospodarje zlasti iz krajev, kjer imajo eno-, dvo- ali trirazredne osnovne šole, da ne zamude ugodne prilike za brezplačno izobrazbo svojih sinov — bodočih gospodarjev. Kdor hoče priliko izkoristiti, naj prošnje takoj napiše, jo kolkuje s kolki za 25 Din, priloži krstni list, domovnico in zadnje šolsko spričevalo ter vse skupaj takoj pošlje ravnateljstvu Kmetijske šole na Grmu, p. Novo mesto vsaj do 5. maja.

Najboljši diamant je tisti, ki vse druge reže, a njega nobeden ne doseže. Najboljše človeško srce je ono, ki trpi rajše, kot da drugemu kaj hudega stori.